

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی درمانی ایران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره های نظری و عملی»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی: ارائه دهنده درس: آناتومی

عنوان درس: تشریح حواس ویژه (نظری و عملی)

نوع و تعداد واحد¹: 0.9 واحد (0.8 واحد نظری و 0.1 واحد عملی)

نام مسئول درس: دکتر ثریا پروری

مدرس/ مدرسان: دکتر ثریا پروری ، دکتر مینا افتخارزاده

پیش نیاز/ همزمان: مقدمات علوم تشریح

رشته و مقطع تحصیلی: پزشکی عمومی

اطلاعات مسئول درس:

رتبه علمی: استادیار

رشته تخصصی: علوم تشریح

محل کار: دانشکده پزشکی

تلفن تماس:

نشانی پست الکترونیک: sorayaparvari@yahoo.com

توصیف کلی درس

¹نوع واحد: نظری، عملی و یا نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب در برنامه آموزشی

این درس بخشی از برنامه آموزشی علوم پایه دانشجویان پزشکی است که به آموزش اصول، مفاهیم و محفوظات در زمینه ساختار (در هر دو سطح میکروسکوپی و ماکروسکوپی)، مجاورات و تکوین طبیعی حواس ویژه بینایی، شنوایی و تعادل می پردازد. به میزانی که دانشجو را برای درک و تجزیه و تحلیل اختلالات این دستگاه آماده سازد. این درس همچنین به بررسی آناتومی سطحی و رادیولوژیک دستگاه حواس ویژه می پردازد.

این درس به موارد زیر نمی پردازد:

- جزییات تخصصی، اختلالات عملکردی و ساختاری مربوط به حواس ویژه
- اصول فارماکولوژی و پاتوفیزیولوژی بیماریها و اختلالات مربوط به حواس ویژه و روشهای تشخیصی و درمانی آنها

اهداف کلی / محورهای توانمندی (Competency):

آشنایی دانشجو با آناتومی سطحی، رادیولوژیک و توپوگرافیک، جنین شناسی و نکات بالینی حواس ویژه و اختلالات مرتبط با آناتومی این ناحیه

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توانمندی (Core Competency):

الف) اهداف دانشی

دانشجو در پایان این درس باید بتواند:

1. ساختار ماکروسکوپی و میکروسکوپی کره چشم و سایر ساختارهای موجود در کاسه چشم را توضیح دهد.
2. عروق و اعصاب چشم و ضmann بینایی را توضیح دهد.
3. حرکات چشم و کنترل آنها را شرح دهد.
4. ساختار ماکروسکوپی و میکروسکوپی گوش را شرح دهد.
5. عروق و اعصاب گوش را شرح دهد.
6. نحوه تکوین چشم و گوش را توضیح دهد.
7. ناهنجاری های مادرزادی دستگاه بینایی و شنوایی را شرح دهد.

ب) اهداف مهارتی

در پایان این بلوک دانشجو باید بتواند:

1. ساختار آناتومیک چشم و گوش را در جسد و مولاژ تشخیص دهد
2. ساختارهای آناتومیک موجود در کاسه چشم را در جسد و مولاژ تشخیص دهد
3. نشانه (لندمارک) های مهم در آناتومی سطحی چشم و لاله گوش را شناسایی کند.
4. ساختارهای موجود در کاسه چشم و گوش در مقاطع رادیولوژیک را تشخیص دهد.
5. حرکات چشم را در فرد زنده نشان دهد و ارتباط عصبی عضلانی هر یک از آنها را تعیین کند.
6. ساختار هیستولوژیک چشم و گوش را در لام مشاهده کند.
7. توانایی مشاهده ته چشم را با افتالموسکوپ داشته باشد.
8. توانایی مشاهده پرده گوش را با اتوسکوپ داشته باشد.

ج) اهداف نگرشی

از دانشجو انتظار می رود طی این درس:

1. بر کرامت انسانی جسد واقف باشد و آن را رعایت کند.
2. از جایگاه ویژه حرفه ای و وجود حساسیت های اخلاقی در رشته ی پزشکی آگاه باشد.
3. منضبط و مؤدب باشد و رفتار و ظاهر متناسب با شأن دانشجوی پزشکی داشته باشد.
4. نقدپذیر و منطقی باشد و حقایق را بپذیرد.
5. در تمام امور اعم از آزمونها و ارائه تکالیف نوشتاری و شفاهی به شرافت و درستکاری و حفظ شأن پزشکی پایبند باشد.
6. در انجام کارها و تکالیف گروهی همکاری موثری داشته باشد.
7. به اساتید و مربیان خود احترام بگذارد.
8. وظیفه شناس، مسؤولیت پذیر و قابل اعتماد باشد.
9. خود را ملزم به خودآموزی و به روز نگهداشتن دانش و مهارتهای خود بداند.
10. ضوابط دانشکده را رعایت نماید.
11. در استفاده از منابع و امکانات عمومی از اتلاف و اسراف خودداری کند.
12. فعالانه گوش کند.
13. به طور مناسب از تکنیک های غیرکلامی شامل زبان بدن استفاده کند.
14. در روابط بین فردی بیان مؤثر و صمیمی داشته باشد.
15. ارتباط کلامی و چشمی مناسبی برقرار کند.
16. به عنوان عضوی از تیم با سایر دانشجویان کار گروهی انجام دهد.
17. با اساتید، مسؤولان آموزشی و اداری ارتباط مناسب برقرار کند.
18. به مسؤولان آموزشی بازخورد به هنگام و سازنده ارائه دهد.

رویکرد آموزشی^۱:

■ ترکیبی^۳

□ حضوری

□ مجازی^۲

روش های یاددهی-یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

□ کلاس وارونه

□ یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

■ یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

□ یادگیری مبتنی بر حل مساله (PBL)

□ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد حضوری

- سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)
- بحث در گروه های کوچک
- ☐ یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)
- ☐ یادگیری مبتنی بر حل مساله (PBL)
- ☐ یادگیری مبتنی بر سناریو
- ☐ استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط همتایان)
- ☐ یادگیری مبتنی بر بازی
- ☐ سایر موارد نام ببرید.....

رویکرد ترکیبی

ترکیبی از روش های زیرمجموعه رویکردهای آموزشی مجازی و حضوری، به کار می رود.
لطفا نام ببرید

وسایل کمک آموزشی:

- وایت بورد ■ پروژکتور اسلاید ☐
- وسایل کمک آموزشی skill lab ■
- سایر موارد: مولاژ، جسد،

جدول تقویم ارائه درس تشریح حواس ویژه

روز و ساعت کلاس نظری: شنبه ها 8-10 و سه شنبه ها 10-12

کلاس عملی: چهارشنبه ها 8-16 (طبق برنامه گروه بندی)

جلسه	عنوان مبحث فعالیت یادگیری / تکالیف	روش یاددهی - یادگیری	تاریخ ارائه	نام مدرس / مدرسین
1	اناتومی اربیت، نیام ها، عضلات، پلک ها، دستگاه اشکی	سخنرانی تعاملی	1404/1/19	دکتر پروری
2	کره چشم، عروق و اعصاب اربیت	"	1404/1/23	دکتر پروری
3	بافت شناسی چشم	"	1404/1/26	دکتر پروری
4	اناتومی گوش خارجی و میانی	"	1404/1/30	دکتر پروری
5	اناتومی گوش داخلی، عروق و اعصاب گوش	"	1404/2/2	دکتر پروری
6	بافت شناسی گوش	"	1404/2/6	دکتر پروری
7	اناتومی عملی چشم و بافت شناسی چشم		1404/2/10	دکتر پروری - دکتر افتخارزاده
8	جنین شناسی چشم و گوش، راههای بینایی و شنوایی	"	1404/2/13	دکتر پروری
9	آناتومی عملی گوش		1404/2/17	دکتر پروری - دکتر افتخارزاده

وظایف و انتظارات از دانشجو:

حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه های کلاس^۱، حفظ حرمت و کرامت جسد و پرهیز از شوخی های نامناسب در سالن تشریح، رعایت مقررات سالن تشریح، پوشیدن روپوش سفید مناسب در هر جلسه، استفاده با دقت از مولاژها و پرهیز از آسیب رساندن به منابع و امکانات موجود در سالن، رعایت احترام و شأن اساتید، رزیدنت ها، پرسنل سالن تشریح

تکالیف مورد انتظار دانشجو:

پاسخ دهی به سوالات کلاس

فعالیت های مورد انتظار دانشجو:

حضور به موقع در کلاس، مشارکت در پاسخ به سوالات کلاسی،

شرایط حضور و غیاب دانشجو:

یک جلسه غیبت در صورت تایید موجه بودن، مجاز می باشد و در صورت غیبت بیش از یک جلسه، و یا غیبت در آزمون، نمره صفر منظور می شود.

روش ارزیابی دانشجو:

پرسش و پاسخ های کلاسی، برگزاری امتحان ایستگاهی در سالن تشریح

نحوه ارزشیابی و درصد نمره:

کسب امتیازهای پاسخ دهی در کلاس: تا یک نمره

آزمون پایان ترم نظری و عملی: هر کدام 20 نمره

نحوه ارزشیابی و درصد نمره:

□ آزمون میان ترم ----- درصد نمره ■ آزمون پایان ترم ----- درصد نمره

□ انجام تکالیف ----- درصد نمره □ شرکت فعال در کلاس ----- درصد نمره

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

- * نکته: ذکر روش ارزیابی دانشجو (شفاهی، کتبی، چهارگزینه ای، درست نادرست، باز پاسخ و غیره)، آزمون های ساختارمند عینی (مانند: OSCE، OSLE و غیره) و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار با استفاده از ابزارها (مانند: لاگ بوک، کارپوشه، DOPS)
- * نکته: ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو (جدول سهم نمره براساس طراحی روش ارزیابی دانشجو)
- * نکته: در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

¹ وظایف عمومی می توانند در همه انواع دوره های آموزشی اعم از حضوری و مجازی، لحاظ گردند.

نحوه برگزاری آزمون

☐ صحیح - غلط ☐

☐ جور کردنی ☐

☐ چندگزینه‌ای ☐

☐ پاسخ کوتاه ☐

☐ تشریحی ☐

سایر موارد (لطفا نام ببرید) -----

منابع به تفکیک اصلی و پیشنهادی:

منابع شامل کتاب های درسی، نشریه های تخصصی، مقاله ها و نشانی وب سایت های مرتبط می باشد.

الف) کتب: فصول مربوط به چشم و گوش در منابع زیر

Clinical anatomy_ R.Snell

Langman' s medical embryology

Gray's Anatomy for Students

Basic histology (Junqueira)

ب) مقالات:

ج) محتوای الکترونیکی:

د) منابع برای مطالعه بیشتر:

آناتومی بالینی سر و گردن، دکتر اکبری، دکتر کاشانی و دکتر هدایت پور. انتشارات جعفری